

สำนักงาน ก.บข.  
การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต  
ครั้งที่ 27(3/2547)

วิชา การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและตรวจสอบบัญชี

วันที่ 20 พฤศจิกายน 2547

เวลา 13.00 – 16.00 น.

สถานที่ทดสอบ โรงเรียนสารวิทยา

ข้อสอบมี 3 ข้อ

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

รวม 2 หน้า

แยกสมุดคำตอบข้อละ 1 เล่ม

แต่ละข้อมีคะแนนเท่ากัน

ในการตรวจสอบรายการเจ้าหนี้การค้าและการจ่ายชำระเงิน ผู้สอบบัญชีมีแนวการตรวจสอบดังต่อไปนี้

- ก. ทดสอบการคำนวณยอดรวมของรายละเอียดเจ้าหนี้การค้าเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีแยกประเภท (General Ledger)
- ข. สุ่มรายการเจ้าหนี้การค้าจาก Sub-Ledger โดยพิจารณาจากยอดคงเหลือของเจ้าหนี้ที่มียอดคงเหลือมากกว่า 500,000 บาท และรายการที่บริษัทมีรายการซื้อจากเจ้าหนี้การค้าดังกล่าวมากกว่า 10 ครั้งต่อเดือน เพื่อส่งหนังสือยืนยันยอด
- ค. ทำรายการตรวจตัดยอดรายการซื้อก่อนและหลัง 4 วันทำการก่อนและหลังวันที่ในงบดุล
- ง. สุ่มรายการซื้อระหว่างปี 100 รายการเพื่อมาทดสอบว่ารายการซื้อดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ
- จ. เปรียบเทียบรายการเจ้าหนี้ และรายละเอียดเจ้าหนี้ปัจจุบันเปรียบเทียบกับยอดในปีที่แล้ว เพื่อพิจารณาว่ามีรายการใดที่มีผลต่างมากกว่า 10% วิเคราะห์สาเหตุ และตรวจสอบกับ Statement ที่ส่งมาจากเจ้าหนี้การค้า
  - 1.1 จากแนวการตรวจสอบข้างต้นให้ระบุว่ารายการใดเป็นการตรวจสอบแบบ Compliance Test และรายการใดเป็นการตรวจสอบแบบ Substantive Test
  - 1.2 ในกรณีที่บริษัทดังกล่าวมีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการปฏิบัติงานเป็นลักษณะ Computerized ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ให้ท่านบอกว่าจะใช้ Generalized audit Software ช่วยในการตรวจสอบในขั้นตอนใดและอย่างไร

(20 คะแนน)

## การทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ครั้งที่ 27 (3/2547)

### วิชาการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำและการตรวจสอบบัญชี

**ข้อ 2. การวิเคราะห์ประเด็น - Compliance test** คือการทดสอบการควบคุมเพื่อให้มั่นใจว่าการควบคุมที่จำเป็นมีอยู่จริง มีการทำงานและปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตามที่กำหนดไว้โดยการสังเกตการณ์ การสุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินการ สอบถามเป็นต้น ฉะนั้นจะตอบเรื่องนี้ได้จะต้องรู้หลักการควบคุมภายในก่อน Substantive Test คือการทดสอบเนื้อหา สาระที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่ายอดคงเหลือตามบัญชีถูกต้องครบถ้วนและเหมาะสม

#### 1.1 การตรวจสอบแบบ Compliance Test ได้แก่

- ข้อ ก. เหตุผลคือ เป็นการกระทบบยอดบัญชีย่อย และบัญชีคุมตามสมุดบัญชีแยกประเภท (General Ledger)
- ข้อ ค. เหตุผลคือ เป็นการทดสอบวิธีการตัดยอดรับ-จ่ายสินค้า (Cutoff Procedures) เพื่อให้สินค้าคงเหลือและ เจ้าหนี้แสดงจำนวนและราคาถูกต้อง ณ ตอนสิ้นงวดบัญชี
- ข้อ ง. เหตุผลคือ เป็นการสุ่มทดสอบการอนุมัติรายการสั่งซื้อว่าเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่
- ข้อ จ. เหตุผลคือ การตรวจเปรียบเทียบยอดคงเหลือรายการเจ้าหนี้ และรายละเอียดเจ้าหนี้กับปีที่แล้วเพื่อจำกัด ขอบเขตในการทดสอบเฉพาะรายการที่มีผลต่างมากกว่า 10% และนำไปเปรียบเทียบกับใบแจ้งหนี้จากผู้ขาย (เจ้าหนี้การค้า)

#### การตรวจสอบแบบ Substantive Test ได้แก่

- ข้อ ข. เหตุผลคือ เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบยอดคงเหลือในบัญชีเพื่อจำกัดขอบเขตในการตรวจสอบเฉพาะยอด คงเหลือมากกว่า 500,000 บาท และทำหนังสือยืนยันยอดคงเหลือของเจ้าหนี้

#### 1.2 การสอบบัญชีเจ้าหนี้การค้าและการจ่ายชำระหนี้โดย GAS มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสอบบัญชีเจ้าหนี้การค้าและการจ่ายชำระหนี้
2. การทำความเข้าใจวงจรบัญชีเจ้าหนี้การค้าและการจ่ายชำระหนี้
3. การทดสอบการควบคุม
4. การทดสอบเนื้อหาสาระ
5. จัดทำรายงานและติดตามผล

ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจะต้องใช้ Generalized Audit Software (GAS) ช่วยในการตรวจสอบ หลังจากทำการ

ทดสอบการควบคุมเสร็จแล้ว

**ขั้นตอนการนำ GAS มาช่วยในการตรวจสอบ มีดังนี้**

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบ โดยระบุวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบบัญชีเจ้าหนี้ และการจ่ายชำระ หนี้อย่างละเอียด เช่น มีวัตถุประสงค์การสอบบัญชีเพื่อตรวจสอบความมีอยู่จริง และการเกิดขึ้นจริง บัญชี เจ้าหนี้ เนื่องจากประเมินแล้วว่ามีความเสี่ยงสูง

- 2) **พิจารณาว่าต้องการข้อมูลอะไรบ้างในการตรวจสอบ** เช่น ในการตรวจสอบความมีตัวตนของเจ้าหน้าที่ ก็ต้องการเพิ่มข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่
  - เพิ่มข้อมูลหลักผู้ขาย ซึ่งเก็บข้อมูลที่อยู่ผู้ขายแต่ละราย
  - เพิ่มข้อมูลหลักเจ้าหน้าที่ ซึ่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับยอดคงเหลือหรือในการตรวจสอบการเกิดขึ้นจริงของสิทธิและภาระผูกพัน ก็ต้องการเพิ่มข้อมูลรับสินค้ากับเพิ่มจ่ายชำระหนี้
- 3) **ประสานงานข้อมูล** จะต้องทำการติดต่อกับฝ่ายบัญชี หรือฝ่ายระบบสารสนเทศของบริษัท เพื่อขอความร่วมมือในการเตรียมข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการตรวจสอบ ได้แก่ เพิ่มข้อมูล ตามที่ระบุในข้อ 2)
- 4) **นำข้อมูลเข้าสู่คอมพิวเตอร์ของผู้สอบบัญชี** โดยผู้สอบบัญชีสามารถใช้คำสั่งที่มีใน GAS ทำการดึงเพิ่มข้อมูลที่ได้จากบริษัทลูกค้าในข้อ 3) เข้ามาเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการตรวจสอบ วิธีการที่ผู้สอบบัญชีจะเข้าถึงข้อมูลด้วยการใช้ GAS นั้นขึ้นอยู่กับว่าข้อมูลที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลนั้นอยู่ในคอมพิวเตอร์เครื่องเดียวกับคอมพิวเตอร์ที่ GAS ชนิดที่ใช้หรือไม่ ถ้าข้อมูลอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์เดียวกันกับ GAS ก็จะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ถ้ามิฉะนั้นจะต้องทำการโอนเพิ่มข้อมูลที่ต้องการเข้าถึงไปยังเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่มี GAS อยู่ ซึ่งมีวิธีการโอนข้อมูลหลายวิธี
- 5) **ตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูล** เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่จะทำการตรวจสอบในข้อ 2) นั้นเป็นข้อมูลที่มีความครบถ้วน และถูกต้องตรงตามที่ผู้สอบบัญชีต้องการใช้ในการตรวจสอบจริง เช่น เปรียบเทียบจำนวนข้อมูล และมูลค่าในเพิ่มข้อมูลที่ได้จากข้อ 2) กับจำนวนข้อมูลและมูลค่าของข้อมูลที่มีในเพิ่มข้อมูลที่บริษัทลูกค้าใช้งานจริง
- 6) **เริ่มทำการทดสอบ** โดยผู้สอบบัญชีจะต้องใช้คำสั่งต่าง ๆ ที่มีใน GAS เพื่อทำการตรวจสอบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อ 1) เช่น คำสั่ง Sort, Extract เป็นต้น
- 7) **จัดทำรายงานและสรุปผล** ผู้สอบบัญชีสามารถใช้ GAS จัดทำรายงาน และสรุปผลการตรวจสอบที่ได้จากการทดสอบในข้อ 6) โดยอัตโนมัติ